Dosarul nr. 4r-1515/25
4-23137549-02-4r-30042025

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător Cristina CHEPTEA

D E C I Z I E
în numele Legii

25 martie 2026 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Eugeniu BEȘELEA
Judecătorii Andrei CAZACICOV și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Victoria GHENGHEA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1539/2024 din 28 martie 2025, în cauza contravențională intentată la contestația depusă de către COVALI Mihail, administrator ”Riconst RC” SRL împotriva inacțiunilor agenților constatatori din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu privire la examinarea sesizărilor cet. COVALI Mihail, înregistrate în cancelaria Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu nr.32-C/22 din 15.06.2022 şi nr.2139 din 28.08.2023, cât şi a plângerii parvenite prin intermediul Inspectoratului de Poliție Centru (material acumulat de Inspectoratul de Poliție Centru cu nr.34/20/1 -7561 din 12.06.2023), înregistrată în cancelaria Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu nr. 1092 din 14.06.2023.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 24.04.2024 până la 28.03.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 30.04.2025 până la 28.03.2025
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând temeinicia Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. Mihail COVALI a depus în instanță, în calitate de membru al CCG-31 și administrator al SRL ”Riconst RC”, contestație împotriva inacțiunilor agenților constatatori din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului Chișinău, pe marginea sesizării depuse la 15 iunie 2022, deplângând acțiunile pretins ilegale ale SRL ”Mihmers” privind situația izvorului din parcul ”Valea Trandafirilor”, în care se scurg apele uzate de SRL ”Mihmers”, care deține un autoservice, prin aceasta poluând flora și fauna din preajma izvorului, solicitând intervenția IPM Chișinău. Ulterior, a mai depus plângeri la 23 mai 2023 și

respectiv la 28.08.2023 privind încălcarea normelor de depozitare a deșeurilor și pieselor uzate de către SRL ”Mihmers” în poarta punctului de deservire tehnică de pe teritoriul CCG 31, sesizări, care în mare parte au rămas fără soluționare din partea autorității respective.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 din 28 martie 2025,* a fost admisă contestația depusă de Mihail Covali, administrator al SRL ”Riconst RC” împotriva răspunsurilor și inacțiunilor agentului constatator din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău.

A fost obligat agentul constatator din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău să înlăture omisiunile admise, cu inițierea reexaminării sesizărilor depuse de COVALI Mihail, înregistrate la Inspecția pentru Protecția Mediului Chișinău, cu respectarea normelor legale și a procedurii contravenționale.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Victoria GHENGHEA a declarat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 din 28 martie 2025, cu respingerea contestației declarate de petiționarul COVALI Mihail.*

În motivarea recursului recurentul a menționat că instanța de fond a expus circumstanțele de fapt ale cauzei, fără /48a da o apreciere acțiunilor şi probelor prezentate de către agentul constatator, or, simpla invocare de către instanța de fond precum că, agenții constatatori din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău nu au întreprins acțiunile necesare în vederea elucidării circumstanțelor indicate în plângerile depuse de Mihail COVALI la 15 iunie 2022, 23 mai 2023 și 28 august 2023, nu constituie o hotărâre motivată prin prisma art.462 Cod contravențional.

În contextul celor menționate, atestă caracterul superficial al examinării cauzei de către instanța de fond, or, elucidarea tuturor împrejurărilor menționate au o mare importanță la examinarea obiectivă a cauzei, ceea ce prima instanța nu a efectuat examinarea cauzei în fond, care neapărat servește drept temei pentru anularea hotărârii atacate. la Mai mult, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanța o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de exactă trebuie să fie motivarea și ce privește cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare în necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărâre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil. În același timp se precizează că, obligația instanței de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov şi alţii c. Rusiei (2007) $85).

Din cele expuse mai sus, statuează că concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanțele ierarhic inferioare fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate inclusiv de agentul constatator constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare şi apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei. În detrimentul celor expuse, se denotă faptul că instanța nu a examinat complet şi obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.462 Cod contravențional.

Cu precădere din constatările primei instanțe, relatează că, hotărârea primei instanțe este bazată pe argumente superficiale. Astfel, instanța de fond a expus circumstanțele de fapt ale cauzei, fără a da o apreciere acțiunilor şi probelor prezentate de către agentul constatator, or, simpla afirmație a celor descrise în textul hotărârii de către instanță, fără o analiză detaliată a probelor şi susținerilor părților, nu constituie o hotărâre motivată prin prisma art.462 Cod contravențional. În acest context reține că, temeiurile indicate în hotărârea recurată, vin în contradicție cu materialele cauzei şi circumstanțele stabilite la caz.

În altă ordine de idei, declară caracterul prematur şi exagerat al constatării instanței de fond, care a reținut, în mod nejustificat, că agenții constatatori din cadrul IPM Chișinău s-au limitat doar la efectuarea a două controale. Această concluzie este prematură şi hotărârea este evident eronată, deoarece agentul constatator din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău, de fapt au întreprins toate acțiunile necesare în vederea elucidării circumstanțelor indicate în sesizările/plângerile depuse de COVALI Mihail, care se confirmă prin ansamblu probatoriu existent la materialele cauzei. Concluzia dată de către prima instanță precum că,,, contestatarul COVALI Mihail nu a avut parte de efectuarea unei anchete veritabile în sensul procedurii contravenționale" o considerăm exagerată, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar şi celor anexate la materialele cauzei care, explică clar circumstanțele şi măsurile întreprinse la caz.

Reține că agentul constatator a documentat corect faptele şi a explicat clar în actele procedurale aspectele constatate. În contextul celor menționate, atestă caracterul superficial al examinării cauzei de către instanța de judecată, care, a omis să analizeze probele relevante prezentate de agent constatator. Instanța a reținut în mod eronat că „agentul constatator nu a întreprins toate acțiunile în vederea elucidării circumstanțelor indicate în sesizările contestatarului COVALI Mihail". Această constatare este în opinia recurentului, neîntemeiată și rezultă dintr-o apreciere greșită a materialului probator administrat în cauză.

În această ordine de idei, reieșind din raționamentele expuse, consideră că instanța de fond în mod nejustificat şi pripit a purces la admiterea contestației depusă de Mihail Covali, administrator SRL,Riconst RC" Prin urmare, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală

şi coerentă a tuturor probelor din materialul prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, şi respectiv, respingerea altora.

Menționează că acțiunile întreprinse de către agentul constatator au fost temeinice şi legale, iar cet. COVALI Mihail în caz de dezacord cu răspunsurile emise de IPM Chișinău urma să respecte calea legală de contestare acestora în modul şi în termenul prevăzut de lege. Urmare a examinării plângerilor/sesizărilor cet. COVALI Mihail, s-a constatat că adresările formulate au fost examinate și i s-a oferit un răspuns motivat la acestea. Ba mai mult, agenții constatatori din cadrul IPM Chișinău au reacționat conform competenței, prin prisma prevederilor legale, fapt care rezultă din actele și răspunsurile oferite contestatarului COVALI Mihail. Toate sesizările formulate de către COVALI Mihail, au fost examinate şi comunicate acestuia, în mod oficial şi motivat prin răspunsurile autorității, iar obligația instituită de instanță de a reexamina sesizările depuse de COVALI Mihail, înregistrate la IPM Chișinău constituie o ingerință nejustificată în activitatea autorității și contravine principiului securității raporturilor juridice, precum şi prevederilor legale privind limitele controlului judecătoresc asupra actelor administrative. În condițiile expuse, nu au fost constatate nici existența unor drepturi sau libertăți ale petentului COVALI Mihail, care să fi fost afectate.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.245 din 31.07.2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional", în vigoare din 22.08.2023), Colegiul penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia *de a respinge ca fiind tardiv recursul declarat de către agentul*

constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Victoria GHENGHEA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 din 28 martie 2025, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod contravențional, judecând recursul, *instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este tardiv.*

În același context, potrivit art.468 alin.(1) și (2) Cod contravențional, recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile. Recursul se depune în instanța de judecată a cărei hotărâre este atacată. Persoana deținută poate depune recurs și la administrația locului de deținere, care este obligată să-l expedieze imediat instanței de judecată a cărei hotărâre este atacată.

Art.469 alin.(1) Cod contravențional, prevede repunerea în termen a recursului. Recursul declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege, dar nu mai târziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, se consideră depus în termen dacă instanța a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate sau de neinformarea despre adoptarea hotărârii a participantului la proces, care nu a fost prezent la judecarea cauzei, nici la pronunțarea hotărârii asupra ei.

7. În speță, potrivit materialelor cauzei Colegiul constată că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 a fost pronunțată la data de 28 martie 2025, iar recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Victoria GHENGHEA, a fost înregistrat în instanța de judecată la data de 15 aprilie 2025 și conform ștampilei de intrare (a se vedea f.d.142).

Instanța de recurs menționează faptul că, la data de 19 februarie 2025, agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, a fost prezent în ședința de judecată, iar la aceeași dată instanța a anunțat participanții la proces despre faptul că pronunțarea hotărârii va avea loc pentru data de 28 martie 2025, ora 16:45 min. Respectiv se atestă că agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, a fost în cunoștință despre data, ora și locul pronunțării Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024.

În situația din speță Colegiul ține să precizeze faptul că termenul de atac al Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 începe să curgă din momentul pronunțării Hotărârii, adică din data de 28 martie 2025.

Respectiv agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, a cunoscut despre finalizarea cercetării judecătorești și data pronunțarea hotărârii, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (a se vedea f.d. 135-136). Cu toate acestea, la data pronunțării hotărârii, agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, nu s-au prezentat la ședință, și nu s-au interesat de soarta cauzei ținând cont de faptul că erau în cunoștință de cauză că hotărârea urma să fie pronunțată. Instanța reiterează că părțile au obligația de diligență de a se interesa de soarta cauzelor sale (mutatis mutandis dec. CtEDO Van Harn v. Germania, 2007), iar nerespectarea acestei obligații îi poate lipsi de dreptul de a cere repunerea în termenul de atac.

Astfel, Colegiul reține că agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului a cunoscut despre data pronunțării Hotărârii, chiar și în situația în care acesta nu s-a prezentat la ședința de pronunțare care a fost fixată pentru data de 28 martie 2025, a avut posibilitatea să ridice copia Hotărârii în următoarele zile, ținând cont de faptul că termenul de atac a Hotărârii este de 15 zile, din data pronunțării, respectiv recurenta nu a depus diligența necesară în vederea respectării termenului de atac care este reglementat de legiuitor în mod exhaustiv în art.468 alin.(1) Cod de contravențional, or nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi expirarea acestuia impune încetarea efectului acestei măsuri. Mai mult, Colegiul reține că, recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Victoria GHENGHEA, nu s-a solicitat repunerea în termen, și careva argumente plauzibile în vederea motivării termenului omis, nu au fost invocate Colegiului. Astfel, se conchide că agentul constatator a cunoscut, sau, în virtutea statutului de participant în speță, trebuia să cunoască și să se informeze despre statutul dosarului contravențional la care a participat în calitate de agent constatator, precum și despre soluția pronunțată în prezenta cauză prin hotărârea primei instanțe.

Nu există motive legale pentru repunerea recursului în termen. Recurentul nu a invocat motive plauzibile care să justifice depășirea termenului de exercitare a căii de atac împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-1539/2024 din 28 martie 2025 și nu a prezentat probe concludente care ar putea servi drept temei pentru repunerea în termen a recursului. De asemenea, agentul constatator nu a invocat niciun motiv care ar putea sta la baza restabilirii termenului de atac.

Din materialele cauzei rezultă că agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului a fost în cunoștință de faptul că la data de 28 martie 2025 urma să fie pronunțată hotărârea. Cu toate acestea, recursul a fost depus abia la data de 15 aprilie 2025 (a se vedea f.d. 142), adică peste termenul legal de atac de 15 zile.

Termenul de depunere a recursului se calculează din momentul pronunțării hotărârii, respectiv din data de 28 martie 2025, termenul limită fiind data de 12 aprilie 2025. Întrucât această dată a fost o zi de sâmbătă, termenul s-a prelungit până în prima zi lucrătoare următoare, respectiv 14 aprilie 2025 (luni), inclusiv.

În această ordine de idei, este cert că, depunând cererea de recurs la 15 aprilie 2025 împotriva hotărârii pronunțate la 28 martie 2025, adică în afara termenului legal, partea a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titular nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează şi instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

La caz, pertinentă speței este și jurisprudența CtEDO în cauza Avramenco contra Moldovei și Ponomaryov contra Ucrainei, unde Curtea a statuat că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în privința sa a unui proces judiciar, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului și examinarea cauzei în lipsa acestuia nu va constitui o încălcare a art.6 CEDO. Din aceste considerente, Colegiul penal va aplica excepția tardivității formulării recursului și-l va constata ca fiind tardiv, or, conform art.230

alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din considerentul dat, Colegiul conchide că, recursul nu se încadrează în termenul legal, fiind depus tardiv, astfel că repunerea recursului în termen, de către instanța de recurs, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CEDO (Ghirea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în recurs, ori, instanța nici nu purcede la examinarea fondului recursului în contextul adoptării soluției de respingere a recursului ca depus peste termen sau inadmisibil și nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel (recurs) nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

Astfel, se conchide că, recurentul neîntemeiat a omis termenul pentru declararea recursului împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 din 28 martie 2025 și din aceste motive recursul se respinge ca depus peste termen, cu menținerea fără modificări a Hotărârii instanței de fond.

6. În conformitate cu prevederile art. art.473 alin.(1) pct.1) lit.a), 474 Cod contravențional al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca fiind tardiv recursul declarat de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Victoria GHENGHEA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r- 1539/2024 din 28 martie 2025, în cauza contravențională intentată la contestația depusă de către COVALI Mihail, administrator ”Riconst RC” SRL împotriva inacțiunilor agenților constatatori din cadrul Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu privire la examinarea sesizărilor cet. COVALI Mihail, înregistrate în cancelaria Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu nr.32-C/22 din 15.06.2022 şi nr.2139 din 28.08.2023, cât şi a plângerii parvenite prin intermediul Inspectoratului de Poliție Centru (material acumulat de Inspectoratul de Poliție Centru cu nr.34/20/1 -7561 din 12.06.2023), înregistrată în cancelaria Inspecției pentru Protecția Mediului Chișinău cu nr. 1092 din 14.06.2023, şi se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Andrei CAZACICOV**

Vitalie BUDECI